

Dato 13-06-2023

Sagsnr. 07-1000-129

Kommissorium for National alliance til nedbringelse af antipsykotisk medicin til mennesker med demens

Sundhedsstyrelsen har som led i Aftale om udmøntning af reserven til foranstaltninger på social-, sundheds- og arbejdsmarkedsområdet 2023-2026 fået til opgave at nedsætte en National alliance til nedbringelse af antipsykotisk medicin til mennesker med demens.

Alliancen har til formål at understøtte et tværfagligt og tværsektorielt fokus og en fælles indsats for at nedbringe forbruget af antipsykotisk medicin til mennesker med demens for at understøtte målsætningen i den Nationale Demenshandlingsplan 2025.

Kommissoriet beskriver alliansens rolle og opgaver.

Baggrund

I den Nationale Demenshandlingsplan 2025 blev der fastsat et ambitiøst mål om, at en forbedret pleje- og behandlingsindsats skal nedbringe forbruget af antipsykotisk medicin til mennesker med demens med 50 pct. frem mod år 2025¹. Anvendelse af antipsykotisk medicin til mennesker med demens blev efterfølgende en indikator ift. at følge det nationale mål om en styrket indsats for mennesker med kronisk sygdom og ældre patienter.

I henhold til statistik fra Sundhedsdatastyrelsen² får ca. hver femte af alle mennesker med demens antipsykotisk medicin i løbet af et år. Denne andel har ligget jævnt siden 2014. Andelen fordeler sig, så knap 30 pct. af mennesker med demens, som bor på plejehjem får antipsykotisk medicin, mens omkring 15 pct. af mennesker med demens, som bor i egen bolig, får antipsykotisk medicin.

Antipsykotisk medicin anbefales ikke til behandling af mennesker med demens, da virkningen i bedste fald er beskeden, og der er mange bivirkninger. De mest almindelige bivirkninger er svimmelhed og øget faldtendens, rysten, uro, træthed og hukommelsesbesvær samt hjerterytme-forstyrrelser. Anvendelsen af antipsykotisk medicin til mennesker med demens kan desuden medføre øget dødelighed. Samtidig nedsætter medicinen de kognitive evner hos mennesker med demens og svækker evnen til at kommunikere. Dette vanskeliggør samarbejdet og muligheden for at tilbyde den relevante pleje og omsorg til mennesker med demens.

Siden 2017 har der været arbejdet med en række initiativer i regi af Demenshandlingsplanen, der har skullet medvirke til at nedbringe forbruget. Der er udarbejdet en række anbefalinger samt understøttende redskaber og materialer til både kommuner og plejeenheder, ligesom der

¹ Sundheds- og Ældreministeriet. Et trygt og værdigt liv med demens – National demenshandlingsplan 2025. 2017

² eSundhed; www.esundhed.dk

eksisterer vejledninger, behandlingsvejledninger, kliniske retningslinjer mv. til det sundhedsfaglige personale såvel som læger. Effekterne af disse indsatser ses desværre endnu ikke afspejlet i en reduktion af forbruget i nævneværdig grad.

Arbejdet med at nedbringe forbruget af antipsykotisk medicin er en kompleks opgave og består både i at forebygge, at antipsykotisk medicin unødigt anvendes, og i seponering af medicin, der allerede gives til mennesker med demens. Opgavens kompleksitet afspejles dels i de mange involverede aktører, som går på tværs af kommuner, regioner og almen praksis, og dels i de forskelligartede indsatser, der iværksættes for at forbruget kan reduceres, herunder plejefaglige og lægefaglige indsatser, øget viden om både medicin og trivsel hos mennesker med en demenssygdom samt psykosociale og socialpædagogiske indsatser og omsorg i hverdagen.

Alliancens opgaver

Alliancen har til opgave at:

- Drøfte årsager til den manglende reduktion af forbruget af antipsykotisk medicin samt drøfte mulige veje til et styrket og fornyet fokus på området.
- Drøfte, fastsætte og følge op på målsætninger for alliancens arbejde samt nationale og lokale indsatser med at nedsætte forbruget af antipsykotika – herunder de initiativer, som flere af aktørerne har forpligtet sig på at følge op på med den nationale demenshandlingsplan 2025.
- Sikre vidensdeling om virksomme indsatser, der understøtter en styrket indsats på området.
- Rådgive Sundhedsstyrelsen om udfordringer, behov og indsatser ift. nedsættelse af forbruget af antipsykotisk medicin til mennesker med demens.
- Rådgive om udvikling ift. at øge viden og styrke samarbejdet mellem ældreplejen og almen praksis og andre relevante parter, fx ældrepsykiatri og sygehus.
- Igangsætte og støtte indsatser hvor relevant ift. fx oplysning, behov for ny viden og data, benchmarking af centrale aktører på området, udbredelse af nationale eller lokale kampagner, videndeling, kompetenceudvikling målrettet forskellige faggrupper mv.
- Være ambassadører ift. at nedbringe forbruget af antipsykotisk medicin til mennesker med demens i Danmark.

Alliancen kan drøfte, foreslå og rådgive Sundhedsstyrelsen i udmøntningen af supplerende initiativer. Sundhedsstyrelsen fastsætter således midlernes anvendelse baseret på drøftelser med alliancen.

Alliancens sammensætning og organisering

Alliancen består af en række aktører med relevante ansvarsområder, viden og interesser i forhold til pleje, omsorg og behandling af mennesker med demens. Flere af aktørerne har i forskellige sammenhænge desuden en forpligtelse til et skærpet fokus på området for at følge gældende vejledninger på området samt opfølgning på udmøntningsaftalen af den nationale demenshandlingsplan 2025³.

- Sundhedsstyrelsen (forperson)
- KL (1) samt repræsentanter fra kommunerne (3 kommuner, heraf 1 plejecenterleder)

³ Sundheds- og Ældreministeriet. [Udmøntningsplan-national-demenshandlingsplan-2025.pdf \(sum.dk\)](#)

- Danske Regioner (1) samt repræsentanter fra regionerne (2 regioner)
- Nationalt Videnscenter for Demens (1)
- Demenskoordinatorer i Danmark (1)
- FOA (1)
- Dansk Selskab for Almen Medicin (1)
- Dansk Sygepleje Selskab (1)
- Fagligt Selskab for Sygeplejersker i Kommunerne (1)
- Dansk Neurologisk Selskab (1)
- Dansk Psykiatrisk Selskab (1)
- Dansk Selskab for Geriatri (1)
- Gerontopsykologisk Selskab (1)
- Ergoterapifagligt Selskab for Geriatri og Gerontologi (1)
- Socialpædagogernes Landsforbund (1)
- Ældre Sagen (1)
- Alzheimerforeningen (1)
- Danske Ældreråd (1)
- Selveje Danmark (1 plejecenterleder)
- Sundhedsdatastyrelsen (1)
- Indenrigs- og Sundhedsministeriet (1)
- Social-, Bolig- og Ældreministeriet (1)

Sundhedsstyrelsen kan supplere alliancen med yderligere medlemmer efter behov.

Sundhedsstyrelsens vicedirektør er forperson for alliancen. Medlemmer bedes udpege repræsentanter på tilsvarende niveau med mindre andet er præciseret dvs. direktør, landsformand m.v. for at kunne deltage på et beslutningsdygtigt niveau. Aktørerne udpeger udover det primære medlem også en suppleant, der kan afløse ved afbud.

Der skal foreligge habilitetserklæringer på alle deltagere i alliancen.

Organisering af arbejdet

Sundhedsstyrelsen varetager mødeledelsen og sekretariatsfunktionen for alliancen, herunder indkalder til møder, udarbejder mødedagsordener og udsender mødereferater. Dagsorden sendes senest en uge før mødet.

Tidsplan og møder

Der afholdes ca. to årlige møder i alliancen i perioden 2023-2026. Derudover kan der afholdes møder ad hoc. og bilateralt, hvis Sundhedsstyrelsen vurderer, at der er behov for dette.

Mødedatoer i 2023 er:

- 16. august 2023 - ordinært møde kl. 9.30-12.30
- 19. september 2023 - workshop kl. 10-15
- 2. november 2023 - ordinært møde kl. 14-17

Mødedatoer for 2024, 2025 og 2026 vil blive fastlagt senere.